

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina / znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5:50 mesečno,
četletno K 16:50.
Če si pride naročnik sam v upravnishvo po list: Me-
sečno K 5.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 16. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Eksportni kredit v Ameriki in Angliji.

Za obnovu Evrope je treba pred-
vsem živili, surovin in industrijskih iz-
delkov, ki jih moreti v zadostni
meri dobaviti le Amerika in Anglija.
Evropa pa nima takorekoč nobenih
izvoznih prebitkov, da plačuje s temi
potrebne uvoze. Valute evropskih držav,
osebno držav, ki so nastale iz nek-
danjih centralnih držav, nimajo napram
valutam Amerike in Anglije skoro no-
bene vrednosti. Amerika in Anglija pa
morati za vsako ceno dobiti za svojo
produkcijo razpečevališča. Tu se torej
srečajo interesi izvoznih in uvoznih
držav. Problem, ki iz tega nastaja, je
vprašanje, kako otvoriti dolgoročne
izvozne kredite.

Med vojno je popolnoma izginila
metoda individualnokreditnega prometa
od trgovca do trgovca. Njegovo mesto
je zavzel kredit od države do države
v obliki valutnih posojil. Da bi se
zopet uvedli ti državni krediti, o tem
nočejo upniške države ničesar več
vedeti. Tendencia v Ameriki in Angliji
se vedno bolj vrača k privatnemu kre-

ditu, k obliki blagovnega kredita, za
katerega naj na kakršnikoli način
garantira država.

Več vodilnih ameriških bank, med
temi Nacional Citi Bank, Nacional
Bank of Commerce in druge, je potom
svojih ravnateljev predložilo predloge
glede financiranja bodočih evropskih
uvozov. Vsi ti predlogi soglašajo v tem,
da ne govore o kreditni potrebi ev-
ropskih držav kot taki, marveč o kre-
ditni potrebi celega kontingenta. Zah-
tevajo organizacijo evropskega kredita
in izenačenje kreditnih priložnosti med
evropskimi državami. En del tega pro-
grama je že realiziran s postavo, ki jo
je sprejel ameriški kongres začetkoma
septembra in ki pravi: Da se pospe-
šuje ameriška izvozna trgovina z do-
voljevanjem dolgoročnih kreditov se
pooblašča ameriške bankovnice (na-
cionalne banke), da nalože deset od-
stotkov svojega kapitala v akcijah iz-
voznih družb.

Korak dalje je šla Anglija. Pred
kratkim ustanovljeni »Export-Credits-
Departement« ima namen, zajamčit
angleški industriji nova razpečevališča
namesto onih, ki sta jih med vojno

osvojili Amerika in Japonska. Nanovo
ustanovljeni oddelek bo dovoljeval na
vso blago — ne pa na surovine — ki
se bo izvažalo v triletni prehodni dobi
v gotove evropske države, posojila do
80 odstotkov. Med države spadajo:
Jugoslavija, Češko-slovaška, Finska,
Estlandija, Litavska in Poljska, kakor
tudi gotovi deli Rusije. Državni kredit
se dovoljuje proti menicam, ki jih da
izvoznik v eskont. Protivrednost iz-
voženega blaga se mora deponirati pri
kaki banki uvozne države v nacionalni
valuti ali v vrednostnih papirjih taiste.

Bivši sovražniki antante so torej
izključeni od olajšav tega kreditnega
zistema. Oficielna Anglija se še drži
prepovedi takozvanega »trading with
the enemy« (trgovina s sovražnikom).

Vsi predlogi in naredbe v vpra-
šanju izvoznih kreditov imajo namen,
zazdaj izločiti plačilni promet z evrop-
skimi devizami. Počakati hočejo, da
se zopet povrnejo normalni produkcijski
pogoji, pospeševati hočejo inozemske
terjatve ter na ta način čimpreje uvelja-
viti latentni aktivum skoro nič vrednih
evropskih valut.

* * *

„Veriga“.

Finžgarjeva »Veriga« je v soboto dosegla
na našem mariborskem odru sijajen uspeh.
Gledališče je bilo polno, razven nekaj lož je
bilo vse razprodano, dasi je bila predstava
izven abonementa. »Veriga« se je prvič
igrala v lansk sezoni v Ljubljani in je po
svojem lepem uspehu prešla na manjše odre.
Zato je bilo zelo primerno, da jo je nam
dal ravn. gosp. Nučič takoj v začetku sezone.
»Veriga« je delo domačega kova, prava
ljudska igra, dobro zamišljena, lepo izpeljana
in nosi v sebi sicer staro toda še vedno lepo
in poučno misel, da iz malih napak lahko
nastanejo velike nesreče, ako ne znamo po-
pustiti in odpustiti. V »Verigi« se srečata
dva kmeta, soseda, dve pristni kmečki grči,
ki sta si bila prej dobra prijatelja. Toda ne-
srečna veriga napravi prepir. Nekoč so po-
stavljali mlaj, takrat se marsikaj izposodi,
sosedu Marku se je pri tem izgubila veriga,
čez devet let jo najde pod sosedovim ko-
zolecem pri vozu in jo vzame domov, saj je
njegova. Nastane prepir, boj za pravico, be-
seda da besedo, nastane sovraštvo, pravda
ltd. Življenje med sosedi se spremeni v
peklo, vse se napačno razlaga, pride do pre-
tepa, komisije ltd. Zaradi verige, ki je stala

45 krajcarjev bi oba kmeta zatožila vse svoje
in nesvoje grunte, ko bi se nenadoma ne
zgodila nesreča: stari ded vzame verigo in
jo vrže v vodnjak, pri tem pa sam pade
vanj in utone. Ta nesreča združi sosede,
takoj si vse odpuste in v njih so zopet oni
dobri slovenski ljudje, ki skrivajo pod svojo
trdo skorjo toliko poštenega, naravnega,
krščanskega. Takih sosedov je dovolj v vsaki
vasi, zato je tako dobro razumemo in uži-
vamo, ko gledamo njih življenje in poslu-
šamo njih besede. Mariborsko gledališče je
nam dobro v igri in sceneriji pokazalo to
slovensko vas. Glavni dve ulogi sta igrala
gosp. Nučič in Bratina. Nučičev Marko je
bil pač na vrhuncu svoje umetnosti. Tako
naravno, resnično, priprosto in izrazito je bil
tu podan naš kmečki gospodar, ki se po-
teguje za svoje in ga vendar boli, da je so-
vrastvo okoli njega. Pa tudi gosp. Bratina
se je sijajno izkazal — maska se nam ni
zdela srečna — v igri in besedi pa je bil
izboren, krepek, nagei in razburljiv. Gosp.
Gregorin je postavil s svojim Janezom na
oder pravega našega »fanta od fare« v po-
stavi, v govoru, v gestah je bil tako fan-
tovski, da je bilo veselje. Prepričal nas je
zopet, da imamo v njem igralca onih velikih
znfožnosti, ki jih je pri njem opazal že lansko

leto poročevalec »Sl. Naroda«. Imeniten par
mu je bila Micka (Katica Petkova). Sicer so
nam njeni dosednji uspehi neznani, ampak
po sobotnem nastopu moremo soditi, da
imamo v nji prebrisanost žensko glavo, ki se
zna uživati v igro in igra naravno in rest-
veno. Izmed obeh gospodinj je bila Mina
gospe Bukškove podana s pravo narodno
prisrčnostjo. Ženski tipi ge. Bukškove so
vedno ustvarjeni po naravi, v nji najde vi-
soka dama in preprosta kmetica svojo inter-
pretinjo. Pa tudi Liza (gdčna. Planinškova)
je podala lepo neprisiljeno sosedovo ženo z
dobro potezo godrnjavke in prepirljivke.
Gdčna. Elvira Kraljeva je pokazala s svojo
deklo Aleno, da se da tudi iz malih ulog
nekaj dobrega ustvariti, njen živahen nastop
zasluži polno pohvalo. Med drugimi igralci
naj omenimo pred vsem gosp. Rožanskega,
ki je potrdil naše besede, ki smo jih zapisali
zadnjič. Tu smo videli v glasu in v vedenju
pravega spravljivega kmeta, ki je dobro
spadal v okvir vaškega prepira. Dnolec
gosp. Vauhnik je bil podan morebiti preveč
po kriaveljsko, mogoče bi ga bil na drug
način boljše izigral, dasi je tudi tako vzbujal
kot hujskač pozornost občinstva. Strnišev
snubač pa je bil izborna figura in mislimo,
da je ta za tega igralca glavno polje. Deda

O tem vprašanju poroča ministrstvo trgovine in industrije trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani sledeče: V angleškem trgovskem ministrstvu je ustanovljen poseben oddelček za eksportne kredite (naslov oddelka je: London 10 Basinghallstreet E C 2 a), kateremu je stavljen na razpolago fond 26 milijonov funtov sterlingov in ki ima nalogo, dvigniti angleški izvoz v Jugoslavijo, Dalmacijo in Poljsko. Ta vsota se pa ne bo vporabljala morda po gotovem ključu za posamezne dežele, ampak bo razpolagal z njo omenjeni urad po lastnem prevdanku in je za to v interesu naših importerjev, da se čimprej pobrigajo za to akcijo. Kredit se bo dovoljeval samo na podlagi garancije. Kot garancija se bodo sprejemale v depozit: a) avstrijske krone (začasne), b) srbski dinarski bankovci, c) srbski, oziroma jugoslovanski državni papirji, in sicer po kurzu na glavnih borzah. Ko bo dognana borzna vrednost teh valut in vrednost papirjev, se bo v vsakem pojedinem primeru določilo, koliko odstotkov te vrednosti tvori zadostno garancijo za kredit. Pri tem se bo vpoštevalo tudi kurzno valovanje teh papirjev. Naš kupec bo moral podpisati kot akceptant menico na tri ali šest mesecev, ki jo bo trasiral nanj britanski prodajalec. To menico bo prodajalec doposlal naši banki, pri kateri ima naš kupec položiti depozit v tekoči valuti ali v državnih obligacijah v zadostni vrednosti za zavarovanje izplačila one vsote, na katero se menica glasi. Ako banka pristane na to transakcijo, vzame menico v svoj portfelj in sprejme garancijo v depozit, je s tem ta kreditna transakcija izvršena in intervencija angleške vlade je nepotrebna. Ako pa banka iz kateregakoli vzroka ne pristane na to transakcijo, mora obvestiti omenjeni novoustanovljeni urad in mu poslati akcept našega trgovca z njegovo garancijo v kronah, dinarjih ali državnih obligacijah; v tem primeru bo ta urad izplačal angleškega prodajalca v gotovem denarju, pridržal akcept našega trgovca v svojem portfelju in svoječasno menico vnovčil. K temu je še pripomniti, da angleško trgovinsko ministrstvo polaga važnost na to, da bi se po možnosti angleški fabrikati prodali proti kompenzaciji v naših surovinah, s čemer bi odpadla potreba gori omenjene kreditne intervencije. V to svrhu pa bi bilo treba, da se naši importerji in eksporterji organizirajo.

Prvi in zadnji odgovor vladnega komisarja dra. Pfeiferja, Malih Novicam.

Že več mesecev mrgoli v „Malih Novicah“ napadov na vladnega komisarja dra. Pfeiferja. Kar smo se prepričali, da sem in tje celo inteligentnejši krogi nasedajo „Malim Novicam“, smo vprašali vladnega komisarja, zakaj ne odgovori na te napade. Zvedeli smo, da je isti že minuli ponedeljek poslal uredništvu „Malih

Primoža je igral gosp. Razberger s potrebno mehko in primerno starostjo. Bil je pravi kmečki tip. Dečka Stanko in Drago sta se dobro držala. Posebno Cene je bil korajžen, čeprav še »platno« po odru prodaja. Iz tega se vidi, da je on na odru kakor doma. Bodi še povedano, da je šla igra vseskozi gladko in krepko in da je bila med igralci ona harmonija, ki zagotavlja uspeh igri in igralcem. To je bila velika prednost »Verige« v primeri s »Tugomerom« in šele tu smo videli, da razpolaga naše mest. gledališče s silami, ki bodo tekom sezone nam nudile še mnogo lepega. Končna scena, ki bi lahko marsikaj pokvarila, je bila vprizorjena dobro, premišljeno in je dosegla oni veličastni učinek, ki ga igra namerava.

Uvedba »Gledališkega lista« ki naj občinstvo informira o delih in pisateljih, je bila prav pametna misel in se bo gotovo v vsakem oziru izplačala. To je najboljšo sredstvo za vzgojo občinstva, ki se bo, po sobotni predstavi sodeč, bolj in bolj z ljubeznijo oklepalo našega gledališča. Tako lepouspeli večeri, kakor je bil sobotni večer »Verige«, bodo privabili v naše gledališče vedno več novih gostov. Glede stojišč in prostorov za širše sloje pa bo morda kazalo še kaj primernega ukreniti.

Novic“ odgovor na vse poglavitne obtožbe, vendar uredništvo ni hotelo odgovora objaviti, ker mu pač resnica v oči bode. Vladni komisar nam je dal svoj odgovor na vpogled; ker smo mnenja, da se mora na vsak način to državi in oblastim škodljivo početje „Malih Novic“ razkrinkati in morda zaslepljeni javnosti oči odpreti, prinašamo s tem ta odgovor, ki se glasi:

Uredništvu „Malih Novic“

v Mariboru.

Odlasal sem dolgo, da bi odgovoril na Vaše ostudne in lažnjive napade, katere v zadnjem času kopičite v Vašem revolver-žurnalu. Ako bi bila le moja oseba tangirana, ste lahko prepričani, da bi Vas nikdar ne doletela sreča, da bi se toliko ponižal in Vam odgovoril. Kajti list, ki se tudi ni ženiral približiti napada na gospoda generala Maistra, je za narodno in pošteno čutečega človeka — „cunja“; ker sem pa slučajno državni uradnik in zadene Vaše blato, katero mečete na mojo malenkost indirektno tudi državno oblast, kateri služim z dušo in telesom, čutim dolžnost, da morebiti lahko- verno javnost — akoravno se mi tudi od Vaših najboljših somišljenikov zatrjuje, da Vaše prostaško pisarjenje vsak le količjak sposoben človek obsoja — opozorim, da so prav vse vesti, ki jih o magistratu in o meni prinašate namenoma in vedoma zlagane.

Da bi se Vam zagovarjal glede moje poštene narodnosti in globokega rodoljubja, bi bilo zame, ki me v tem oziru poznajo še dalje časa Mariborčani, kakor Vaš informator oziroma dopisnik, preveč poniževalno, in prepuščam tu mirnim srcem sorojakom v Mariboru sodbo. Narodno delovanje po preobratu je samoobsebi umljiva dolžnost in bi bilo odveč, ako bi se kdo s tem hvalil; kakšno pa je bilo moje delovanje med vojno, se med drugimi lahko informirate n. pr. pri gospodu dr. Antonu Korošču in gospodu dr. Izidorju Cankarju.

Mimogrede le hočem sedaj nekaj Vaših zlobnih in obenem smešnih lažij ad absurdum dovesti:

1. Vaša novica, da bi bil v konzorciju, ki je kupil Kralikovo tiskarno gospod dr. Franz in gospod dr. Scherbaum, je kakor vsak pameten človek ve, in kar je tudi uredništvu Malih Novic dobro znano, gola laž.

2. Enaka, le še bolj neukusna laž je, da bi bil jaz kedaj in od kakega Nemca v Mariboru povabljen na večerjo ali nočne sestanke. Ako mi uredništvo le eno tako večerjo ali obed dokaže, izjavljam, da plačam uredništvu za vsak tak slučaj à K 1000 — Odkrito pa rečem, da bi se jaz vabilu poštenega in dobrega sodržavljanca nemške narodnosti lahko in ne v kvar našemu državnemu interesu odzval, četudi ne z Vašo motivacijo, da hrepenim po brezplačnih vabilih, kajti lačen hvala Bogu nisem. Zdi se mi pa, da obhajajo skomini po takih vabilih le Vašega dopisnika; ne verujem pa da bi kdo riskiral svoje hiše z njegovo osebo okužiti.

3. Navadna in poznavalcu obrtnega reda očitna laž je, da se dele pri magistratu protekcije pri obrtjih; zakaj ne navajate konkretnih in resničnih slučajev, zakaj pljuvate slepo in nepremišljeno sebi v posmeh na moj urad.

4. Uradovanje na magistratu je od drugega januarja t. l. slovensko, o čemur dovolim na zahtevo vsakemu vpogled v ekshibitu. Če je kedaj brez moje vednosti izdal kak uradnik ne v državnem jeziku pisan spis ni moja krivda in Vam zasigurno da bo dotični uradnik takoj odpuščen iz službe, ako se mi tak slučaj naznani.

5. Vaša namigavanja, da hočem postati župan v Mariboru in spodriniti gospoda dr. Rozina so tako neskončno smešna, da je morda še Vas oblila rdečica sramu, ko ste jih čitali. V kolikor poznam politične razmere v Mariboru lahko z gotovostjo izjavljam in prorokujem, da ne bo niti gospod dr. Rozina niti moja malenkost županov v Mariboru in naj bi se oba, še toliko trudila za to mesto.

Kak pomen naj ima potem takem Vaše pisarjenje? Zakaj ne uresničite grožnje, da se boste po deputaciji pritožili v Ljubljani proti mojemu uradovanju in osebi? Ker ne morem misliti, da tega iz usmiljenja do moje osebe

odlašate, Vas prosim, da Vaše grožnje čimprej uresničite. Zakaj ne posnemajo Vaših grdi in razdirajočih napadov tudi drugi listi, ki se tiskajo v Mariboru? Ali si res domišljujete, da mi bode z Vašmi obrekovanji vzeli veselje do dela? Vaš zelo prozorni namen je pač le ta: s farizejskimi frazami o narodnosti in lažnjivimi vestmi preslepiti vsaj del javnosti, državnim uradom otežkočiti delovanje in s tem uspešno rovatiti proti ujedinjeni državi.

Očital sem Vam v tem dopisu, da namenoma in vedoma lažete in obrekujete: radoveden sem, če bodele imeli toliko časti, da me bodele sedaj tožili in da se ne bodele ustrašili dokazov resnice za ta moja očitanja.

Slednjič Vam naznanjam, da je bil to moj prvi in obenem zadnji odgovor na Vaše došedanje in bodoče nizkotno, krščansko in tudi nekrščansko moralo zasmehujoče pisarjenje.

Ako imate še iskrico poštenja v sebi, Vas pozivljam, da priobčite ta moj odgovor dobesedno v Vašem listu.

Maribor, dne 29. septembra 1919.

Dnevne novice.

Himen. Četrtega oktobra t. l. ob 11. uri je poročil profesor dr. Anton Medved v frančiškanski cerkvi v Mariboru ženina dr. Srečkota Lebarja, zdravnika iz Slovenske Bistrice, sina dr. Lebarja iz Križevcev z nevesto gospodično Ljubico Marinovo, hčerko profesorja St. Marina v Mariboru. Za priče sta bila ženinu nevestin brat, dr. Vilko Marin, zdravnik v Mariboru, in nevesti njen svak, Ferdo Kocuvan, davčni nadzornik v Mariboru. Novoporočencema želimo najlepše sreče v isti obliči, kakor njima je želel dr. A. Medved v prekrasnem in ginljivem govoru pred oltarjem.

Poročil se je v ponedeljek 6. t. m. g. major Vaupotič, z gđc. Pepco Krajnc, hčerko veleposestnika Krajnc iz St. Jurija v Slov. goricah. Bilo srečno!

Nesramnost „Malih Novic“ presega že vse meje. Tako podlih osebnih napadov, kakor jih prinaša to glasilo klerikalne stranke nismo v klerikalnih listih čitali niti v najbolj podivjani Sušteršičevi dobi. Gospodje okrog te časnikarske cunje se sicer radi v osebnem občevanju koncilijantnosti kar cedijo, toda to njihovo ogledalo jih kaže v vsej njihovi nagoti. Nič ne pomaga, da na vse podlosti tega lističa nismo z enakim orožjem reagirali, da si bi nam bilo to prav lahko, gradiva imamo dovolj na razpolago. Treba bo res poseči po primernejših sredstvih za take žurnalistične infamije, ki so sramota za kulturni narod. Le povejte, katere so tiste kupčije, „ki bi se jih še celo narodno umazani in brezbarvni židje, katerim je denar nad vse, sramovali.“ Nemara nakup Kralikove tiskarne, ki so ga „Novice“ same že ponovno pohvalile? Gospodje pometajte pred svojim pragom. Sicer pa zasluženo plačilo že še tudi dobite, ta klerikalna drevesa ne bodo previsoka zrastle.

„Psiček laja hov, hov, hov — jutri pojdem spet na lov“ — tako sanja urednik »Malih Novic«, ko v svoji brezmejni puhloglavosti išče snovi za svoje prazne predale. Dozdaj že skoraj ni več poštenega človeka v Mariboru, ki bi ga ta ptiček ne bil oblajal, tako da se pošteni ljudje na ulici pozdravljajo s priprostim vprašanjem: »Ali si že bil v „Malih Novicah“? Ako še nisi bil, je znamenje, da ne pomeniš nič in da si ptičku od „Malih Novic“ v enem ali drugem oziru v sorodstvu.« »Male Novice« so prejele n. pr. že od komisarja dra. Pfeiferja prav primeren odgovor, pa ga niso prinesle. Zakaj ne? Zato, ker jim je dr. Pfeifer povedal resnico in jim je ovrget njih laži. Toda za resnico v »Malih Novicah« ni prostora, zato bomo čitali ta odgovor drugod. Ker pa je psiček vendar malo osupnil, ko mu je oni odgovor »sapo zaprl«, je šel na lov drugam in se je lotil »JDS-advokatov«. Te je oblajal zdaj že večkrat pa kar na debelo, češ: skupaj me ne bodo nagnali, posameznemu se pa tudi ne bo zdelo truda vredno, da bi me ošvrknil — ulica pa bo le poslušala, kako lepo lajam. In to je

glavno, da ulica posluša, da kdo kupi »Male Novice«, da se psiček naje — drugo je postranska stvar. Da pa ljudje ne bodo spoznali, za kaj gre, skrivam svoje prepričanje v katoliško narodno prepričanje tako si misli psiček, ker sicer bi ta ali oni prijel poleno in bi me izpodbil. Dobrosrčnim ženicam morebiti res imponira ta psiček, ko cvili po ulici in išče, koga bi še oblajal, resni ljudje pa se mu smejejo. Zdaj pravi, da smo zavezniki Nemcev, tistih Nemcev, ki so l. 1914. itd. Tako laja ta psiček iz dr. Šušteršičeve šole, onega dr. Šušteršiča, ki je l. 1914. imel v svoji pisarni S. L. S. poseben oddelek za denunciranje naših ljudi. Psiček ima prav, ko trdi, da je treba ljudi presojati po tem, kaj so bili l. 1914. Torej pogledimo nazaj in bomo našli, da ni bilo hujših nasprotnikov Srbov in antante, kakor oni klerikalci, ki so nakopali nad naš narod še to sramoto, da je graški komandant vzdihoval nad velikim številom denuncij, ki so prihajale od slovenskih klerikalnih ljudi proti Slovencem. L. 1914. so bili torej klerikalci po delu in mišljenju enaki mariborskim pangermanom — in tudi psiček od »Malih Novic« najbrže ni storil ničesar, da je svetovna vojna — drugače izpadla, nego so želeli ti ljudje l. 1914.

Pavovo perje. V zadnji številki »Slovenskega Gospodarja« trdi nekdo, da se je uvedla avtomobilna zveza Maribor—Sv. Lenart po zaslugi okrajnega odbora. Koikor jo nam znano, se je za to največ potrudil g. dr. M. Gorišek in je torej v prvi vrsti njegova zasluga. Da, bližajo se volitve in treba je agitacijskih sredstev. Toda ni vedno koristno kinčati se s pavovim perjem.

Kako je v celovski okolici. V glasovalni od Nemcev zasedeni (Celovec in okolica) coni B so mali posestniki in revnejši sloji apatični, da celo sovražni Nemški Avstriji. Posebno pa oni, ki stanujejo izven mest in trgov. Za mesta in trge skrbi Nemška Avstrija kolikor pač more za prehrano, med tem ko tožijo po vaseh, da so dobili zadnjič moko, sladkor in petrolej od Jugoslovancev — in od tistega časa nič več. Samo razni baroni, veleposestniki in uradniki onstran demarkacijske črte si še kolikor toliko navdušeni za Nemško Avstrijo.

Žalostne razmere na Koroškem. Na praznik 8. septembra je bil nabit na cerkvi v Gospi svet lepak, s katerim se pozivljajo tamkajšnji Slovenci in sicer dekan, kanonik, trije kleriki in civilne osebe, da nemudoma zapuste Gospo sveto, ker bodo sicer na povelje vlade ustreljeni. Enega teh klerikov so pred nekaj dnevi kamenjali v Gospi sveti, smrti ga je rešil neki kmet, kateri ni dopustil, da se na njegovem posestvu človek ubije. Onstran demarkacijske črte so Slovenci v vednem strahu, da se nasilja kakor v Gospi sveti tudi drugje ne začnejo ponavljati. V Celovcu zdaj sploh ne govorijo več kdaj da bodo Jugoslovanci zapustili Koroško, temveč se raznaša povsod, da pridejo Jugoslovanci zopet v Celovec nazaj. Ljudstvo, posebno revnejši sloji, se jako hujuje čez Lemischa, ki ga zove namesto Landesverweser, Landesverwüster, Angererja, Laknerja in druge hujšakače, ki so zapeljali Celovčane na led in jih izdali Italijanom, kateri pokupujejo še tistih par jajc in tistih par litrov mleka, kar pripeljejo slovenski kmetje iz Gospe svete v Celovec.

Gospodarska pisarna pri okrajnem glavarstvu v Borovljah. Pri okrajnem glavarstvu v Borovljah se je ustanovila posebna gospodarska pisarna, ki ima namen, podpirati prebivalstvo v vseh gospodarskih zadevah, dati mu informacije in ga na ta način privaditi na novi položaj, ki je nastal s tem, da je odpadlo dosedanje gospodarsko središče Koroške, Celovec. Podobna pisarna se namerava osnovati tudi pri okrajnem glavarstvu v Velikovcu. Trgovci in obrtniki, ki se zanimajo za koroški trg, naj se obračajo naravnost na omenjeno pisarno za eventualna pojasnila.

Mislinska podružnica slov. plan. društva Slovenjgradec javlja, da se dne 13. oktobra 1919 planinska kočna na gori sv. Uršule zatvori. Dne 11. in 12. oktobra se vrši zaključna veselica.

Dimnikarjem. Gospodarska pisarna pri okrajnem glavarstvu v Borovljah sporoča, da v nekaterih občinah tamošnjega okoliša nujno rabijo dimnikarje. Dimnikarji, ki se žele naseliti, naj se obrnejo naravnost na omenjeno gospodarsko pisarno.

Lončarsko blago. V okolici vasi Klopce v okolišu okrajnega glavarstva Borovlje, je precej razvita domača lončarska industrija. Tamošnji lončarji imajo v zalogi precejšnje množine lončarskega blaga. Trdke, ki se zanimajo za lončarske izdelke, naj se obrnejo na gospodarsko pisarno pri okrajnem glavarstvu v Borovljah.

Zlobno poškodovanje proste napeljave mestnega elektriškega podjetja. Pri pregledovanju proste električne napeljave od strani magistratnih organov se je ponovno dognalo, da je na drogovihi te napeljave veliko število porcelanastih izolatorjev pobitih ter se opravičeno sumi, da povzroča to škodo šolska mladina z lučanjem kamenja. Posebno veliko število razbitih izolatorjev se je opazilo na prostovodni progji, ki je speljana od vojaške višje realke do mestne vodovodne strojarne oziroma do Uhladove in Žitne ulice. S tem zlobnim razbijanjem dragocenih izolatorjev se povzroča mestu ne samo občutna škoda, ampak preti vsled tega tudi velika nevarnost, da se bode moral pozneje električni obrat, katerega vsakdo tako željno pričakuje, sploh ustaviti, ker je dobava novih izolatorjev v današnjih razmerah z velikimi težavami zvezana, če ni že danes sploh izključena. Vsled tega se naproša vse občinstvo kakor orožniške in mesne policijske straže, da vsakega, ki ga zaletijo pri lučanju kamenja na izolatorje, takoj primejo in odvedejo na bližnjo orožniško ali policijsko stražno postajo, da prejme svojo zasluženo kazen. Tudi vsa šolska vodstva se naprošajo, da njihovo šolsko mladino primerno o težkih posledicah tega zlobnega početja opozorijo.

Gledališke vesti.

Gledališki list. Ravateljstvo slovenskega mestnega gledališča se je odločilo v klub velikim izdatkom, izdajati »Gledališki list«, ki se bode pečal posebno z gledališkimi stvarmi. List bode prinašal razen gledaliških vesti tudi essaye avtorjev, čigar igre se dodo uprizarjale na našem odru. List bode služil tudi v pojasnilo raznih dramskih del in bode prinašal sporede vseh iger. List bode opremljen še z oglasi raznih trvd, ki so se za oglas prijavili v precejšnjem številu. Radi tega se opusti nadaljna prodaja lepakov pri predstavi ter nadomesti z gledališkim listom. Izhajal bode isti pri vsaki premijeri tekom cele sezone za ceno številke 1 K. Tiskan bode na 8 straneh na boljšem papirju.

U. P.
V torek se vprizori za abonement »A/2« Finžgerjeva ljudska zgodba »Veriga«. Razdelitev vlog je ista kot pri premijeri. V četrtek, dne 9. oktobra, se vprizori veležabavna burka Schönthana: »Ugrabljene sabinke«, na abonement »B/2«. V največji damski vlogi nastopi Stefanija Dragotinovičeva, ki se kot profesorjeva soproga prvič predstavi v glavni vlogi mariborskemu občinstvu. Gospa Dragotinovičeva je bila dolgoletna članica slov. deželnega gledališča v Ljubljani, delovala potem na slovenskem gledališču v Trstu in na hrv. nar. kazališču v Osijeku ter bila zadnja leta redna članica krlj. hrv. zemlj. kazališta v Zagrebu. V ostalih glavnih vlogah nastopijo Berta Bukšekova, Katica Petkova in končno Viki Podorska, gojenka letošnje mariborske dramatike šole, ki je brezdomno zelo talentirana. Gospodična Podgorska igra naivno vlogo profesorjeve hčerke Pavle. I med moškega osoblja nastopi v slavno znani figuri gledališkega ravnatelja Emanuel Strižaja, Valo Bratina. Dobrodušnega profesorja Golica poda gosp. Pavla Rasberger. V ostalih večjih vlogah sodelujejo gosp. Fran Gregorin, Miloš Vauhnik in Gustav Strniša. Režijo igre vodi g. Valo Bratina. Predprodaja vstopnic že od pondeljka naprej. — V nedeljo popoldne se igra ob znižanih cenah prva ljudska narodna drama »Tugomer«, nakar se opozarjajo vsi okoličani

in vsi tisti ki si žele isto še videti, da si pravčasno preskrbe vstopnice, koje se dobe od pondeljka naprej v gledališki dnevni blagajni v Grajski ulici št. 27. Prvovrstna igra je dosegla dosedaj vedno popoln uspeh. U. P.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila »Mariborskemu delavcu«).

Trifković sestavil ministrstvo?

Beograd, 4. oktobra 1919. Vest, da je g. Marko Trifković vrnil svoj mandat za sestavo nove vlade prestolonasledniku, se ne potrjuje. Po mestu so se celo razširile govorice, da je Trifković pozno zvečer sestavil vlado, a brez demokratov, socialstov in Črnogorcev. Jugoslovanski klub dobi dva poršfeja, Narodni klub tri, ostale pa radikalci. Še tekom noči bo ministrska lista kompletna, jutri pa jo predloži Trifković regentu.

Volilni boj v Italiji.

Milan, 5. oktobra 1919. Volilni boj se je začel. V Bologni je prišlo do spopadov. Na nekem shodu v Rimu so bili pretepti.

Strah pred Jugoslovani. Lahi razdrli železniško progo.

Bakar, 4. oktobra. Sinoči so se raznesle po Reki vesti, da so dospele jugoslovanske čete na demarkacijsko črto in da se pripravljajo za pohod proti Reki. D'Annunzio je pustil sredi noči alarmirati svoje oddelke, ki so morali v močnih četah odhiti na višine vzhodno in južno od Reke. V strahu, da bi se utegnili pripeljati Jugoslovani po železnici, so razdrli Lahi progo pri Dragi, tako da je sedaj ustavljen ves promet.

Wilsonova bolezen.

Pariz, 5. oktobra 1919. »New York Herald« poroča iz New Yorka: Včeraj zjutraj se je razširjala vest, ki pa je bila kmalu preklcana, da je Wilson umrl. Dve njegovi hčerki sta mu prišli streč.

Francozi zapustili Reko.

Zagreb, 5. oktobra. Iz Bakra poročajo, da je zapustila reško luko zadnja francoska ladja. Materijal, ki ga niso mogli naložiti, so prodali Francozi Italijanom. Prevzel ga je regiment, ki se nahaja v Opatiji. Na Reki se nahajajo zdaj le še d'Annunzijeve čete.

Prepovedan izvoz v Romunijo.

Beograd, 5. oktobra. Vlada je prepovedala vsak izvoz, kateregakoli že blaga v Romunijo. Med trgovci, zlasti v Banatu, ki so imeli z Romunsko ozke zveze, vlada radi tega veliko razburjenje. Do prepovedi je prišlo zato, ker romunska vlada dosledno ovira vse Transporte iz ali preko Romunije k nam in zlasti pridruže za nas omenjeni železniški materijal.

D'Annunzijeve načrti.

Bakar, 4. oktobra. D'Annunzio je izjavil, da je pripravljen, da s svojimi dobrovoljci zasede celo ozemlje, ki bi imelo v smislu načrta mirovne konference pripasti svobodni državi Reki, in proglasi njega pridruženje k Italiji.

Slovensko mestno gledališče

REPERTOIRE:

V pondeljek: Zaprt.
V torek: »Veriga«, abon. A.
V sredo: Zaprt.
V četrtek: »Ugrabljene Sabinke«, abon. B.
V petek: Zaprt.
V soboto: »Amnestija«, »Medved«, abon. A.

Zajtrkovalnica

v pritličju rotovske hiše!

Ker se je glede zajtrkovalnice in delikatesne trgovine na Glavnem trgu v pritličju rotovske hiše že anonsirana družabna pogodba razdrla

naznanjajo

dosedanji lastniki, da bodo sami vodili to podjetje, kakor do sedaj. Posebno opozarjamo sl. občinstvo na novo došlo zalogo raznih prvovrstnih vin in drugih pijač, kakor tudi finih delikates, s katerimi hočemo naše goste kar najbolje postreči.

v. z. Sikora.

Služkinja

(dekla), stara od 20—30 let, večja priproste kuhe, gospodinjstva, k malemu otroku se išče k mali obitelji v Prevalje. Naslov pove upravništvo. 4—1

NAZNANILO!

P. n. občinstvu uljudno javljam, da sem otvoril s 1. oktobrom

prvo slovensko

kolarsko obrt

na Tegetthoffovem trgu št. 3.

Priporočam se slavnemu občinstvu v izdelovanje vsake vrste finih kolesljov, težkih vozov, kakor tudi popravila in vsa v to stroko spadajoča dela. 2—2

S spoštovanjem

Jožef Stajanko

kolarski mojster.

Oznaniila „UNION-PRORAGANDE“, Maribor.
Gospodska ulica št. 25.

Barva vsakovrstno blago
Kemično čisti obleke
Pere in svetlolika
ovratnike, zapestnice in srajce.

JOS. REICH
Maribor, Gospodska ulica 38

Poštna naročila se izvršujejo točno.

Prevzetje brivnice!

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi uljudno naznanjam, da sem prevzel od gosp. J. Gredliča

brivnico v Tegetthoffovi ulici 22

in prosim slavno občinstvo za nadaljno naklonjenost.

Zagotavljam točno in čisto postrežbo ter se priporočam z odličnim spoštovanjem

Fran Novak

2—2

brivski mojster iz Gorice.

Arhitekt

Hubert Misera

mestni stavbinski mojster

Maribor, Cesarska cesta št. 20, Lutrova ulica št. 10

prevzame

vsu stavbinska in tesarska dela, adaptacije, popravila, nove stavbe, strokovnjaško in po najnižji ceni.

Zaloga apna, cementa, opeke in drugih stavbinskih potrebščin.

Sodarja

dobro izvežbanega v kletarstvu, sprejme takoj **Franjo Čuček**, vino-tržec v Ptuju. 2—2

Karel Kocijančič

kamnoseško podjetje

Maribor, Schillerjeva ul. 25

priporoča

svojo veliko zalogo nagrobnih spomenikov iz marmorja in granita.

Prevzame tudi vsa v to stroko spadajoča dela.

V zalogi »Tiskovne zadruge« v Mariboru je izišla brošura

„Jugoslovanska mučenika
Zrinski in Frankopan“

Spisal Matija Pirc, profesor v Mariboru.

Brošura stane 1—K, s poštino 1'05 K
Dobi se v vseh knjigarnah. Šolskim vodstvom pri večjih naročilih 10% popusta.

Naznanjava cenj. občinstvu, da sva prevzela restavracijo

„Pri mestni klavnici“

Skrbela bodeva za dobra vsakovrstna mrzla in gorka jedila, izborna in pristna vina ter točno in solidno postrežbo.

Za obilen obisk se uljudno priporočata

Ernest in Ana Birtič.

Restavracija in hotel

pri „Zamorcu“

(hotel „Mohr“), Maribor

Izborna pristna vina. — Lepe tujske sobe.
— Najboljša jedila. — Klubova soba. —
Prostori vrt.

Za obilen obisk se priporočata

Franc in Pavla Jančer.

I. maribor. strojna pletarna

Ivan Barta

Župnijska ulica št. 6

se priporoča

v izdelovanje vseh pletenin. — Svilene, flor, cvrtnate in volnene nogavice se po ceni izdelujejo in se tudi podpletejo.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje vsako množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z.
MARIBOR.

Mari-
borska
specijalna
delavnica
za
popravila
ur

F. Kneser i drug
Grajska ulica št. 5.

A. Vertnik

trgovina z mešanim blagom in premogom

Sodnijska ulica 17

priporoča se občinstvu.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 4.000.000 K

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obreštuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trimesečni odpovedi s 3 in četrt odstotkov čistih.

Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predujme na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje vse bančne transakcije.